

FOMENT

DIARI NACIONALISTA REPUBLICA

Preus de subscripció

REUS. Ptes. 1'50 al mes.

Fora. > 4'50 trimestre

Estranger. > 9

Número solt 5 cèntims

Anuncis segons tarifa

ANY XI.

REUS, DISSABTE 1 DE JULIOL DE 1916

Núm. 150

GRAN HOTEL DE LONDRES

HOTEL DE PRIMER ORDRE

Habitacions amb teléfon urbà i interurbà :: Habitacions amb banys, dutxes i teléfon :: Calefacció central

Casa Pujol

Monterols, 37.-Reus **SASTRERIA** Major, 60.-Lleida

Casa especial en la mida

Trajes confeccionats a l'última moda

per a SENYORS, des de 10 pessetes.

Trajes confeccionats per a NOIS, des de 3 pessetes.

Gran novetat en Bastons

Sombreros de palla **GRAN MODA** a preus mai vistos.

PREU FIXO

El problema nacional de Catalunya

UNA VEU FEDERAL

Don Anicet Llorente, diputat republicà per València, és un vell i consagrat federal, de filiació pimargalliana. El seu federalisme és un poc frè, però és federalisme. Això constitueix un mèrit positiu en una terra on els apel·lats federals—sobretot fora de Catalunya—han oblidat completament la significança del llur nom, fins al punt que sovint els veiem combatre els principis que són l'essència del sistema federatiu.

El senyor Llorente, en el discurs que pronuncia dilluns passat amb ocasió del debat sobre el Missatge, va fer belles afirmacions autonomistes. No va prescindir de les salvetats respecte al catalanisme que són ja un tópic oblidat en llavis dels republicans espanyols. Però va proclamar, amb tot coratge, la coincidència del federalisme i del nacionalisme català pel que toca a la nova organització de l'Estat.

Va dir més el senyor Llorente: Va dir que els perills de disgregació que's volen veure en el règim federatiu no són sinó aprensions ridícules. Els perills estan no en l'autonomia, sinó en la negativa a reconèixer-la. I el diputat per València va confirmar la seva tesi amb textos clars i precisos de Pi i Margall.

En síntesi, el discurs del senyor Llorente fou un vot en pro de l'esmena nacionalista. Parlant d'un punt de misedoctrinal, arribà directament a les mateixes conclusions nostres.

Després del senyor Llorente, va parlar el senyor Azzati. El contrast entre el republicanisme honest i la demagogia grollera va ésser vivíssima. Dels dos diputats per València, l'un representava la tradició honorable dels vells homes del republicanisme espanyol, i

l'altre representava la degeneració actual del republicanisme intolerant.

EL DISCURS DE LERROUX

Diu «El Diluvió»:
«Entretanto en la discusión del Mensaje, el señor Lerroux ha vuelto al viejo tema de sus primitivas arengas. Como en todas las legislaturas, desde que comenzó su actuación parlamentaria, ha repitido la cantata del separatismo, insistiendo en sus temas clásicos y reformándolos con recortes de periódicos y de discursos. La Cámara se fatigó con la rapsodia y el señor Lerroux, que pasaba como encantador de diputados; vio desfilar a éstos, que iban dejando vacíos los escaños, conforme avanzaba en su peroración.»

Ha sido el suyo, un discurso viejo, de político extemporáneo, que no ha tenido límites, ocupado en incongruentes negocios, para renovarse, ni ponerse a tono de las nuevas preocupaciones. Porque ya no basta acusar de separatistas a quienes insistentemente rechazan el calificativo y su ideología. En el Congreso se dilucidó la posibilidad de una transformación en la vida orgánica del Estado y él debió decir su concepción estatista, más lo quimérico o lo realizable, de las peticiones nacionalistas. Su conocimiento de la vida catalana le daba autoridad para negar la bondad o la eficacia de las teorías autonomistas y si hay contenido liberal y práctico en la acción del Estado, que en los organismos regionales. A un ideal debió oponer otro ideal, pero no formular una requisitoria que no, guardaba en un democrata. Porque lo leido y lo enjuiciado, era más propio de un fiscal que de un diputado.

Pero todo esto tiene una nimia importancia. El señor Lerroux ha interpretado el papel de que está encargado van ya unos quince años. Y como las repeticiones bordean la impertinencia, los señores diputados, un poco des-cortesés, un poco ingratos también,

fueron dejando solo al señor Lerroux, que iba reproduciendo su discurso de principios de siglo, adobado con unas banales apostillas.

DEMANDES ESSENCIALS

Sota el títol «Demandas esenciales del nacionalismo catalán», escriu «España» en son notable número extraordinari dedicat al Catalunisme:

«Invitados por nosotros a concretar las aspiraciones del nacionalismo catalán, he aquí lo que ha respondido sus más significados representantes:

1. Estado catalán autónomo, soberano en el régimen de la vida interior de Cataluña.
2. Parlamento o Asamblea legislativa catalana, responsable solo ante el pueblo catalán.
3. Poder ejecutivo o Gobierno catalán, responsable solo ante la Asamblea.
4. Vigencia del Derecho catalán, el cual tendrá en la Asamblea su órgano de renovación.

Tribunal Supremo que falle en última instancia las causas y pleitos dentro de Catalunya.

6. Oficialidad de la lengua catalana, y libre uso del idioma catalán en todos los actos privados y públicos.

7. Unión federativa, española o ibérica, regida por un poder central que tenga a su cargo las relaciones exteriores, las relaciones entre los Estados federados, el ejército y la marina, las comunicaciones generales, la moneda, las pesas y medidas, el comercio, las aduanas, etc., etc.

(Esto es, en suma, la solución federativa del problema nacional catalán.

Las anteriores reivindicaciones catalanas están contenidas, una por una, en el discurso presidencial de Pi i Margall en los Juegos Florales de Barcelona de 1901.)

La Mancomunitat

Reunió del Consell

El Consell ha despatxat els assumptes que figuraven en l'ordre del dia de les Seccions de Foment i Governació.

Ha designat la Ponencia del Consell que, junt amb l'arquitecte don Lluís Planas, deu estudiar les ofertes dels municipis d'Olot, Sallent i Valls, per a contribuir a la construcció dels edificis de Biblioteques populars que els foren adjudicades en virtut del concurs celebrat a aquest objecte; i preparar les condicions per a la subasta de les obres que s'anunciarà immediatament.

Havent quedat deserta la subasta celebrada simultàniament a Barcelona i Tarragona el dia 26 prop-passat, per a l'adjudicació de les obres de construcció de l'Edifici Escolar adjudicat al poble de Masó, el Consell acordà anunciar nova subasta amb augment de preu.

S'han aprovat els plecs de condicions amb el compliment de les quals es concedeixen alguns permisos d'obres que afecten a les vies de comunicació de la Mancomunitat.

S'han aprovat les relacions de les indemnitzacions que acredita el personal facultatiu de la Direcció d'Obres públiques de Barcelona amb ocasió de les sortides practicades fora de sa residència ordinària, i dels de les carreteres i camins de la província de Barcelona durant el mes d'abril darrer.

S'ha designat els senyors diputats de la Mancomunitat que han d'assistir a la subasta de les obres d'instal·lació de la línia telefònica Igualada-Santa Coloma Vallfogona que es verificarà el dia 4 de juliol pròxim.

Comunicada al Consell l'aprovació dels projectes dels camins veïnals de Guissona a Torà per Massoteres i de Taltavull a Palau de Torà per Massoteres, s'ha acordat l'anunci de la subasta de les obres d'instal·lació.

Ha acordat el Consell ampliar fins el dia 15 del pròxim mes de juliol el terme d'admissió d'instancies per a prendre part en el concurs obert entre propietaris de la presumpta zona artesiana del Baix Empordà per a realitzar perforacions de prova.

S'han estudiat alguns assumptes que afecten al servei tècnic de telèfons de la Mancomunitat.

S'han aprovat les bases generals per a l'organització d'una Escola per correspondència, segons l'acord de la darrera Assemblea de la Mancomunitat del mes de maig darrer.

ELS RADICALS LERROUXISTES

Diu: «Solidaridad Obrera»:

«Ya se ha celebrado en el «Mundial Palace» el banquete de «Unidad Española» que el partido republicano radical tuvo a bien organizar para el domingo pasado, con el fin de demostrar a los señores de la Liga, lo mucho que los lerrouxistas quieren a la «madre» España... y lo bien que mastican los manjares.»

«El entusiasmo, la fraternidad, la alegría y el buen apetito, fueron las notas predominantes del hartazgo.»

«El órgano del partido, dice en su número del lunes, refiriéndose al «grandioso festival»:

«Fue el acto de anteanoche, una fiesta de amor y de entusiasmo, de energía y de fuerza...»

«Esto de la «fuerza», (casi, casi, que no vale la pena de decirlo); se refiere a la fuerza de las mandíbulas de los comensales.»

«Al final hubo discursos y frases gordas. El que más y el que menos se sintió Callén y habló por el descomiso. Emiliانو Iglesias también dijo la suya. Por cierto que según nos refirió uno de los que asistieron, estuvo muy enérgico y muy valiente. Talmente parece que no pasan por él los años, ni las semanas... de julio.»

gigo y muy valiente. Talmente parece que no pasan por él los años, ni las semanas... de julio.

«Uno de los oradores, el señor Puig de Aspre, que debido sin duda a la influencia del ambiente españolista que allí se «digería», no se le conocía tanto como de costumbre el endemoniado «asiento», dijo que los hombres del partido radical, son los herederos legítimos de Pi y Margall.»

«De Pi y Margall nada más? Creíamos que también lo eran de Sagasta.»

«No. Lo decimos porque para hacer según que cosas, se necesita un «rupé», ¡qué ya, ya!»

LES LLÈNGÜES D'IBERIA

Un judici en euzquera

En la «Gaceta del Norte», de Bilbao, trobem aquesta interessant ressenya d'un judici oral celebrat recentment en aquella Assemblea i que posa de manifest la necessitat d'Espanya de la cooficialitat de les llengües catalana, euzquera i gallega.

Heu-s'aquí el que diu l'esmentat diari:

«Assistimos los «reporters» el otro día a un juicio oral muy curioso y que ha venido como anillo al dedo ahora que se ha puesto sobre el tapete parlamentario el problema de los idiomas regionales.»

El procesado estaba sentado en el banquillo.

El señor Urdangarin, que presidia, comenzó con las palabras de rigor:

«Levántese el procesado. Pero el procesado siguió sentado, mirando a la boina que tenía sobre una de las rodillas.»

«Le he dicho—repitió el señor presidente—que se levante.»

Como si se lo hubieran dicho a un muerto. El público, los «reporters» y alguaciles comenzaron a hacer señas al procesado y a decirle por lo bajo: «Que se levante usted!... ¡Que le manda levantar el presidente!»

Se fijó en él el procesado, y, al ver que seguía hablando, exclamó muy extraño:

«Zer dino jaun orrek? Ezbe ez-dantzat ulertzen. (¿Qué dice ese señor? No entiendo una palabra.)»

Afortunadamente, no hizo falta intérprete.

El señor Urdangarin habla el vascuence; lo mismo el fiscal señor Sanz Gomendio y el abogado defensor señor Oleaga.

Y el juicio se deslizo plácidamente en euzkera, con gran tormento de los que no lo entienden y van a los bancos a enterarse de lo que no les importa.

Bien patente quedó, en este caso, la necesidad del idioma.

Porque no es lo mismo fiar en la traducción de un intérprete algo que,

CENTRE DE LECTURA

ÀPET EN HONOR DE DON EVARIST FÀBREGAS

Per a la major organització de l'acte, la Junta de Govern del Centre fa públiques les següents observacions per a coneixement dels senyors socis inscrits:

Les taules ocuparan el pati, escenari, palcos i passadissos laterals de platea, o sigui tot l'espai disponible per ésser molt superior a quatre-cents el nombre de socis inscrits.

Tots els tickets porten els nombres corresponents als setis numerats de les taules.

A més dels corresponents cartellots en l'interior del Teatre per a guiar als comensals, en el vestibul s'exhibirà un plànol detallat de la disposició de les taules.

El Teatre s'obrirà a les dotze i l'acte començarà a dos quarts d'una. Se prega la puntualitat.

A dos quarts de tres, hora en que's calcula començaràn els parlaments, se permetrà l'entrada del públic a les galeries.

El Banquet serà servit per l'acreditat Hotel París Continental.

MENU.—*Entrants:* Xoriso, raves i olives.—*Plats:* Canelonis a la Rosini. Badella a la fricancièra. Pollastre rostit.—*Dolç:* Pastellets a la crema.—*Postres:* Galètes i fruita del temps.—*Vins:* del país.—*Xampany.*—Café.

Se prega encarecudament als socis inscrits passin a recollir a la Consergeria del Centre el corresponent "ticket".

LA JUNTA DE GOVERN.

comó en este caso, se juega uno no sólo el honor, sino la libertad, que poder entenderse directamente, en el idioma propio y fallar.

Por lo reciente y oportuno, se podría brindar el caso a los diputados catalanistas, ya que a ellos corresponde, por ahora, el honor de defender el empleo de los idiomas regionales.

Y decimos «por ahora», porque no nos cabe en la cabeza que vayan a ser ellos solos los encargados de tan noble menester.

Tenemos entendido que también en nuestro país se celebraron elecciones y salieron diputados.

Y no es preciso un esfuerzo gigantesco de imaginación y de elocuencia para decir por lo menos: «Me adhiero a las manifestaciones de S. S...»

A l'entorn de la guerra

Europa no coneix bé a Itàlia

D'un article d'un suplement literari del «Times» extraiem els següents interessants paràgrafs:

«Des de que Itàlia ha esdevingut nació ja no li satisfà viure de son passat. En aquest sentit, els futuristes expressen el sentir de cada italià. El monument a Víctor Manuel insisteix en que Roma és una ciutat del present que viu per a sí mateixa i no per als turistes que acudeixen a visitar ses ruïnes.

L'art i la poesia europeus, quan alludeixen a Itàlia la incorporen en un caràcter femení. Es com una hermosa dama amb qui, per raó de sa bellesa, el món se mostra deferent, i a qui, per la mateixa raó, el món no la pren enterament en serio.

Els alemanys eren molt deferents amb ella abans de la guerra. La visitaven a ramades, i sabien del seu art més que qualsevol ser humà pugui saber de qualsevol altra cosa. Per a ells, els italians vius eren tant sols com ignorants celadors de museu en custodia de tots aquells tresors que sols els alemanys poden entendre, ells, que de tot entenien. Pensaven que per a Itàlia fora gran sort que's germanitzés. A través de l'erudició germànica, Itàlia hauria pogut aprendre quelcom sobre'l seu propi art, i mitjansant el capital i la direcció alemanys, hauria pogut combinar l'eficàcia moderna amb l'encant de l'antiguetat.

En aquests càlculs, els alemanys no havien comptat amb els italians, com els sol ocórrer amb tots els seus càlculs. No acerten a explicar-se que altres nacions no siguin tant dòcils com

són ells. Els seus professors els diuen com han de pensar sobre art, sobre moral, sobre Alemanya, sobre l'univers; i suposen, amb absoluta ignorància, que els demés homes anhelan sotmetre's a l'autoritat de aquells sabidors professors.

Els italians han entrat a la guerra, moguts tant per simpatia moral vers els aliats com per un fort desig de llibertar-se, d'una vegada per a sempre, de la tutela germànica. Es la declaració de que Itàlia és una nació, una realitat d'homes i dones vius i no una figura alegòrica. En les guerres per la seva unitat, Itàlia apareixia encara davant el món com una personalitat romàntica. En aquesta guerra, Itàlia s'ha convertit en una personalitat real, que és lo que'ls alemanys veuen amb sorpresa i malhumor no dissimulats.

Diuen els alemanys que l'exèrcit italià és un exèrcit de tocadors de mandolina i pianistes de manubri. Amb aquesta frase tracten de mantenir desesperadament la vella noció que representava Itàlia com un paràssit, sense donar-se compte de que la injustícia d'aquesta noció, més que altra cosa, és lo que ha empenyut a Itàlia a la guerra.

De ordinari, els estrangers procuren ignorar la nova Itàlia, la nació, a fi de gaudir la vella Itàlia de ciutats independents, cada qual amb sa vida i art peculiars. Els agrada que'l present fos com el passat. Però el present no ho pot ésser com el passat, si és un present viu; i Itàlia és actualment una nació viva com qualsevol altra en el món. Està decidida a tenir son propi comerç, ses propietats manufactures, sa pròpia prosperitat. Perque Florencia i Venècia, en sa edat d'or artística, foren iguals que Atenes, riques ciutats comercials. Itàlia no vol permanèixer pobre i intel·lectualment àrida, encara que aixó fos més pintoresc i convenient per a mantenir intactes les ruïnes de la prosperitat pretèrita. Itàlia no vol embalsamar-se i immobilitzar-se a modo d'escenari per a unes vacances alemanyes. El geni italià àntic viu encara, amb vida present, en la ciència i la filosofia. En la Itàlia nova hi ha energia, confiança en sí mateixa i amor a les empreses d'aventura.»

Gazeta del treball

Un complot?

Han sigut detinguts el president, el secretari i el conserge de «La Naval», de Barcelona.

Obeeix la detenció a una denúncia

presentada per uns individus acusant a dits companys d'haver tingut secuestrats durant quatre dies, en el domicili de «La Naval» a dos marins esquiroles.

Com diu molt bé «La Publicidad», no's comprén lo succés, per quant aquests dies el local social dels marins està sempre plé i no és possible que un fet semblant pugui realitzar-se sense que ningú se n'enteri.

No obstant, hi ha dos subjectes, pare i fill, que sostingueren l'acusació en el govern civil.

Veurem si realment es tracta d'un delictu penat per les lleis o és una maniobra per a fer fracassar el moviment vaguista dels mariners.

El conflicte textil

Continúa la vaga.

S'ha reanusat, empro, el treball en altres dues fàbriques quins duenyos han acceptat les bases de «La Constància».

Les autoritats segueixen intervenint en el conflicte a l'espanyola: practicant detencions i atropellant el dret de reunió. Es una manera molt còmoda, pero també molt peregrina, de solucionar les vagues.

Reclamacions i vagues

Està en vies de solució la vaga de manobrers d'aquesta ciutat.

Tenim notícies de que els contractistes concedeixen un augment de 25 cèntims diaris en el jornal dels manobrers, augment que començarán a cobrar des del dia 15 d'agost proper.

Es possible que retornin a la feina, paletes i manobrers, avui mateix.

També hi ha molt bones impressions respecte el conflicte metalúrgic que amenaçava esclatar a Vizcaya.

Els patrons més importants concedeixen les principals millores reclamades pels obrers, i si bé els petits industrials es resisteixen a donar-les, es creu que no s'arribarà a la vaga. De tots modos, aquesta solament afectaria a petits establiments.

Els obrers catòlics estaven decidits a secundar la vaga.

Informació

Escola de Viticultura i Enologia de Reus

Observacions Meteorològiques

DEL DIA D'AHIR

	A les 9	A les 15
Baròmetre corregit a 0°	744.4	754.5
TERMÒMETRE	Sol... 30.2	
	Ombra... 23.8	
TERMÒMETRE	Sol... 15.4	
	Ombra... 15.4	
PSICRÒMETRE	Termòmetre sec... 22.7	23.5
	Idem humit... 19.0	18.7
Humitat relativa de l'aire.	70.6	63.9
	Tensió del vapor acuós... 14.2	13.6
ANEMÒMETRE	Direcció del vent... S.	S.
	Velocitat del vent... 156.	85.
Pluviòmetre...	00.0	
Evaporímetre...	4.1	3.2
Estat del cel...	Núvol	Ras

Número extraordinari de FOMENT

FOMENT dedicarà el nombre de demà al seu ex director i volguéssim amic, l'Evarist Fàbregas Pàmies, amb motiu de l'àpet que li ofereixen els socis del Centre de Lectura per son valiosos donatiu an aquella benemèrita entitat cultural

Durant l'última setmana la Caixa de Pensions per a la Vellesa i d'Estalvis ha ingressat per impositcions la quantitat de 307.951 pessetes i ha pagat per reintegres d'estalvi i per plaços mensuals de pensió 273.346 pessetes, havent obert 295 llibretes noves.

El quadern 166 de la celebrada biblioteca d'autors catalans «Lectura Popular» publica el treball en prosa «Primeries de la carlinada» original del malaguanyat escriptor manresà en Josep d'Argullol.

El president del Centre de Lectura, nostre volgut company en Pere Cavallé, amb atent B. L. M. ens ha convidat a l'àpet que en honor del no menys volgut amic i company l'Evarist Fàbregas, se celebrarà demà a mig dia en el Teatre Circo.

Agraim l'atenció.

Amb un esplèndid programa de notables pel·lícules, avui tindran lloc a la concorreguda Sala Reus grans sessions de cine.

Vagants, per trasllat, les escoles de don Enric Fortuny i donya Rita Lacomba, d'aquesta, s'obre un concurs per a proveir-les entre'ls mestres de nostra ciutat. El plaç per a sol·licitar-les és de deu dies.

Per excés d'original deixem per una propera edició un article intitulat «Pel sanejament de Salou», en el qual se ressenyen els actes realitzats pels doctors Pittaluga, Pi i Sunyer i Carrasco, amb motiu de la visita que feren en aquelles platges, delegats per la Mancomunitat de Catalunya.

En una casa del camí de Tarragona, habitada per un pastor, ans d'ahir s'hi inicià un petit incendi que fou sofocat als pocs minuts, no passant de la alarma que provocaren els xiulets dels serenos i vigilants.

Avui en el Teatre Fortuny s'hi projectarà l'interessant pel·lícula «El ideal», preciós drama en cinc parts, serie «Creacions distingides», de l'American film, i altres pel·lícules.

Sessió continua. Començarà a les nou i mitja.

Acompanyats del seu professor senyor Folch i Torres ans d'ahir estigueren a la veïna capital els alumnes de la Escola Bella ofics de la Mancomunitat de Catalunya, visitant l'aqüeducte, romà i altres monuments arqueològics.

Per la tarda sortiren cap a Poblet i avui visitaran el Monàstir de Santes Creus, des d'on regressaran el dimenge a Barcelona.

Durant el passat mes de maig, se registraren a la provincia 573 naixements, 441 defuncions i 270 matrimonis.

Per ahir divendres, estava anunciada a Barcelona l'aparició d'un setmanari nacionalista il·lustrat titulat «La Pedregada».

Ans d'ahir fou conduida al penal de Alcalá d'Henares, l'autora del crim del carrer de Sant Ramon, de Barcelona, Neus Domingo.

A Tarragona tingué lloc ans d'ahir la festa de la Mutualitat escolar a la que hi assistí el rector de l'Universitat doctor Carulla.

En el saló Kursaal avui s'hi donaran escullides sessions de cine, exhibint-se els 9 i 10 episodis de l'interessant cinta «La moneda rota».

S'ha publicat el quadern núm. 17 de la important publicació «La Revista», amb el següent interessant sumari: «Les renaixences nacionals», per

A. Rovira i Virgili. «Les concieñcies nacionals i la gran guerra; Les dues ànimes d'Itàlia», per G. A. Bergese, traduït per P. E.—«El poeta seré», per J. Farrán i Mayoral.—«Poetes francesos: Paul Claudel», traducció J. M. López Picó.—«Poesia catalana: Abril, Ecloga», per Francesc Sitjà.—«Meditaciones sobre l'Arquitectura», per Joaquim Folch i Torres.—«Lletres: Introducció a la Vida Devota de Sant Francesc de Sales», versió catalana d'en Frederic Clascar, pvre.—«El mat caçador, de J. M. Sagarra», per Carles Ribà.—«Dietari espiritual».

Per la companyia de sarçuela que dirigeixen el primer actor don Ricard Güell i el mestre concertador don Ferrán Sala-Leyda, aquesta nit se posaran en escena en el Teatre Circo la opereta «Hotel Marcial», la sarçuela «Las Bribonas» i el sàinet «El Amigo Melquiades».

La Companyia Arrendataria de Tabacs posarà a la venda uns nous paquets de cigarrets de 30 cèntims.

De l'Ajuntament

Sessió d'ahir

A les 9'50 començà la sessió, baix la presidencia de l'alcalde senyor Sardá, i amb assistència dels regidors senyors Magriná, Porta, Segimón, Balagué, Salvat, Jordana, Sagalá, Pijoán, Clivillés, López, Massó, Simó, Rojo, Barberá, Bosch, Caselles, Agudé, Roig. Acabat d'unes aclaracions del senyor Magriná, i d'un discurs (?) del senyor Bosch, és aprovada l'acta de la sessió anterior.

Resolució del Govern civil de la provincia referent al pressupost d'ingressos i gastos del present any. S'entaula un llare debat en el que els possibilistes proposen s'obri una informació per veure si, com diu la resolució, es constituí ilegalment la Junta Municipal i el senyor Balagué proposa passi la resolució gubernativa a la Comissió. Es rebutjada la proposició dels possibilistes i s'acorda lo proposat pel senyor Balagué.

Comunicació del Centre de Lectura participant una clàusula de l'escriptura de donació feta per don Evarist Fàbregas del local que ocupa dita Societat, quina clàusula interessa a l'Ajuntament. S'acorda que'l senyor alcalde assisteixi a l'àpet en representació de l'Ajuntament i que l'acompanyin tots els senyors regidors que vulguin. Així mateix s'acorda fer constar en acta l'agraïment de l'Ajuntament pel donatiu del senyor Fàbregas a la benemèrita entitat cultural. Aquests acords es prenen per unanimitat i amb l'adhessió expressa dels representants dels diferents grups del Consistori i de la presidencia, tinguent tots paraules laudatòries i d'afecte per al senyor Fàbregas.

Comunicació de l'Agrupació Excursionista de Reus oferint a l'Ajuntament un museu de ciencias naturals, baix certes condicions. El senyor Porta proposa que l'Ajuntament acordi enviar una representació a l'acte inaugural de dita Agrupació i que passi a la Comissió l'oferiment. El senyor Barberá proposa que assisteixi a dit acte el president de la Comissió d'Instrucció pública i els regidors que vulguin acompanyar-lo. Així s'acorda.

Petició de llicència del secretari i comptador per a poguer assistir a la Setmana municipal que se celebrarà properament a Barcelona. El senyor Balagué proposa que's concedeixi el permís i que ostentin la representació

SENSE aquesta marca

L'aparell **NO** és un «Gramophone»
: : Catàlegs gratis : :

COMPANYIA FRANCESA DEL GRAMOPHONE

Representació i dipòsit: **R. Perpiñá**, Májor, 22. — REUS
Despàtx: 24, pral.

Éxit colosal dels célebres artistes

Titta Ruffo i Caruso

en discs i Gramophone

Avis important. - La paraula *Gramophone* la tenim registrada en la Convenció de Berna amb el número 2.151 i perseguirem amb tot el rigor de la llei al que faci ús indegut d'ella.

DIPOSIT DE RELLOTGERIA.—RELOTGES DE BUTXACA i DESPERTADORS DES DE 2'90 PESSETES —

de l'Ajuntament. Aiximateix la podran ostentar els regidors que s'hi trobin.

Dictamens de la Comissió de Foment proposant:

1er. Permis a don Emili Grau Roig per a reformar la casa núm. 16 del carrer Alta de Sant Salvador. Aprovat.

2on. Reglamentant el treball i detallant les obligacions del deliniant ajudant del senyor arquitecte municipal. El senyor Barberá demana que quedi 8 dies damunt la taula. S'acorda.

Proposició de la Comissió de Beneficència reglamentant el servei benèfic de concessió de menjar gratuït als pobres en la Casa de Caritat. Queda per vuit dies damunt la taula.

Dictamen de la Comissió de Govern emés en virtut d'una instància de la Creu Roja sobre'l servei d'extinció de incendis. Al senyor Barberá no l'acaba de satisfer el dictamen i creu que's podria dictaminar més prompte. Contesta el senyor Jordana i queda aprovat.

Expedients de pobresa de les famílies dels minyons Josep Sans Baget i Josep Ferré Ferrán als efectes d'exenció sobrevinguda del servei militar a files. Aprovats.

S'aproven els comptes presentats. Se'n discuteix un sobre un gastó fet al quartel de la guardia civil. El senyor Simó diu que vinguin abans al Consistori i anuncia el seu vot en contra per a tots els que's presentin.

La presidència manifesta que per no haver-se trobat major postor, tingué que cedir la pedra sobrant de les Peixeteries pel preu ja conegut.

El senyor Rojo denuncia un abús a l'Alcaldia, quina diu que ha donat ordres per a que no's repeteixi.

El senyor Bosch parla novament de l'acta de la sessió passada i el senyor Barberá li diu que, tot i agraint-li, no en parli més.

I s'aixeca la sessió.

S'acorda que la presidència citi a l'administrador per a parlar-ne.

Aiximateix proposa el senyor Barberá facin posar guarda rodes a un pas que hi ha entre'ls kilòmetres 9 i 11 de la carretera de Tarragona.

El senyor Rojo denuncia un abús a l'Alcaldia, quina diu que ha donat ordres per a que no's repeteixi.

El senyor Bosch parla novament de l'acta de la sessió passada i el senyor Barberá li diu que, tot i agraint-li, no en parli més.

I s'aixeca la sessió.

S'acorda que la presidència citi a l'administrador per a parlar-ne.

Aiximateix proposa el senyor Barberá facin posar guarda rodes a un pas que hi ha entre'ls kilòmetres 9 i 11 de la carretera de Tarragona.

El senyor Rojo denuncia un abús a l'Alcaldia, quina diu que ha donat ordres per a que no's repeteixi.

El senyor Bosch parla novament de l'acta de la sessió passada i el senyor Barberá li diu que, tot i agraint-li, no en parli més.

I s'aixeca la sessió.

S'acorda que la presidència citi a l'administrador per a parlar-ne.

Aiximateix proposa el senyor Barberá facin posar guarda rodes a un pas que hi ha entre'ls kilòmetres 9 i 11 de la carretera de Tarragona.

El senyor Rojo denuncia un abús a l'Alcaldia, quina diu que ha donat ordres per a que no's repeteixi.

El senyor Bosch parla novament de l'acta de la sessió passada i el senyor Barberá li diu que, tot i agraint-li, no en parli més.

I s'aixeca la sessió.

S'acorda que la presidència citi a l'administrador per a parlar-ne.

zones de Larache, Tetuán i Ceuta, hi hagué: 1 indígena mort i 2 ferits, i 2 soldats espanyols ferits.

Prengueren part en l'operació, que tingué per objecte la sotmissió de la càbila de Anghera, les mehallas del Raisulí i del kalifa, tinguent la primera dos morts i tres ferit i la segona 6 morts i 7 ferits.

Creiem com el senyor Cambó ha dit en el Congrés, que la guerra europea ha canviat el problema del Marroc, que els interessos d'Espanya al Marroc estan en litigi i que és un gran error consumir allí sang, la sang de nostra joventut.

Per xo protestem, una vegada més, de l'aventura; ara amb més raó que mai.

S'acorda que la presidència citi a l'administrador per a parlar-ne.

Aiximateix proposa el senyor Barberá facin posar guarda rodes a un pas que hi ha entre'ls kilòmetres 9 i 11 de la carretera de Tarragona.

El senyor Rojo denuncia un abús a l'Alcaldia, quina diu que ha donat ordres per a que no's repeteixi.

El senyor Bosch parla novament de l'acta de la sessió passada i el senyor Barberá li diu que, tot i agraint-li, no en parli més.

I s'aixeca la sessió.

S'acorda que la presidència citi a l'administrador per a parlar-ne.

Aiximateix proposa el senyor Barberá facin posar guarda rodes a un pas que hi ha entre'ls kilòmetres 9 i 11 de la carretera de Tarragona.

El senyor Rojo denuncia un abús a l'Alcaldia, quina diu que ha donat ordres per a que no's repeteixi.

El senyor Bosch parla novament de l'acta de la sessió passada i el senyor Barberá li diu que, tot i agraint-li, no en parli més.

I s'aixeca la sessió.

S'acorda que la presidència citi a l'administrador per a parlar-ne.

Aiximateix proposa el senyor Barberá facin posar guarda rodes a un pas que hi ha entre'ls kilòmetres 9 i 11 de la carretera de Tarragona.

El senyor Rojo denuncia un abús a l'Alcaldia, quina diu que ha donat ordres per a que no's repeteixi.

El senyor Bosch parla novament de l'acta de la sessió passada i el senyor Barberá li diu que, tot i agraint-li, no en parli més.

I s'aixeca la sessió.

S'acorda que la presidència citi a l'administrador per a parlar-ne.

Aiximateix proposa el senyor Barberá facin posar guarda rodes a un pas que hi ha entre'ls kilòmetres 9 i 11 de la carretera de Tarragona.

El senyor Rojo denuncia un abús a l'Alcaldia, quina diu que ha donat ordres per a que no's repeteixi.

El senyor Bosch parla novament de l'acta de la sessió passada i el senyor Barberá li diu que, tot i agraint-li, no en parli més.

I s'aixeca la sessió.

S'acorda que la presidència citi a l'administrador per a parlar-ne.

Aiximateix proposa el senyor Barberá facin posar guarda rodes a un pas que hi ha entre'ls kilòmetres 9 i 11 de la carretera de Tarragona.

El senyor Rojo denuncia un abús a l'Alcaldia, quina diu que ha donat ordres per a que no's repeteixi.

El senyor Bosch parla novament de l'acta de la sessió passada i el senyor Barberá li diu que, tot i agraint-li, no en parli més.

Espectacles

Teatre Fortuny
Grans sessions de cine per a avui.
Nou programa de cintes.
Preus i hores de costum.

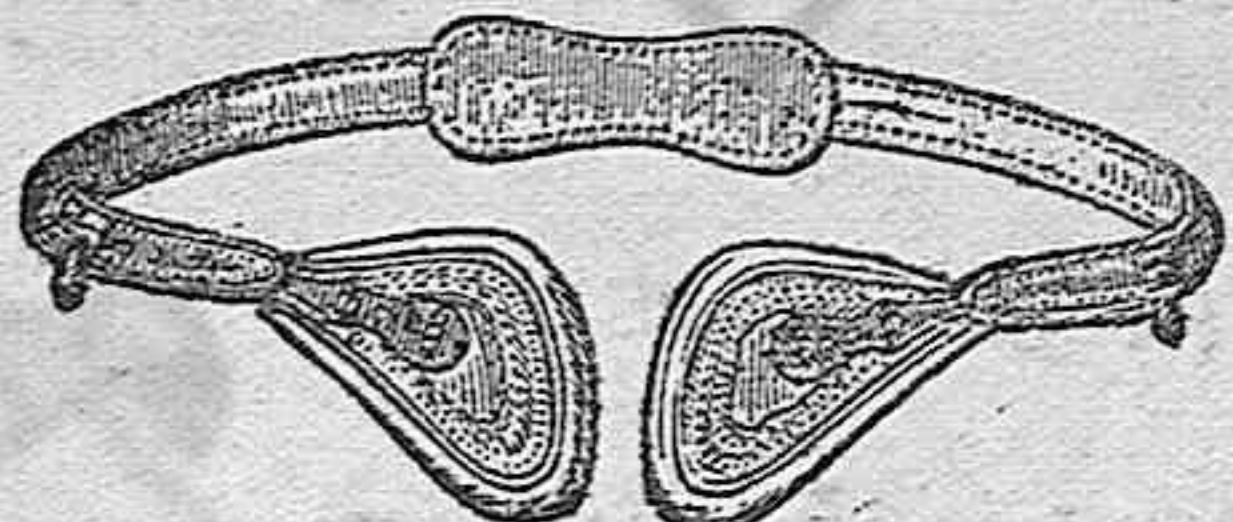
Teatre Circo
Temporada d'estiu de 1916
Gran companyia de sarquela i opereta espanyola dirigida pel popular primer actor Ricard Güell i el mestre director Ferrán Salá-Leyda, de la que'n formen part les primeres tiples Pilar Martí i Enriqueta Sala.

Funció per a avui.—9.ª d'abono.—
«Hotel Marcial», «Las Briboñas» i «El amigo Melquíades».

A dos quarts de 10.
Sala Reus

Grans sessions de cine per a avui.
Esplèndit programa.
Preus i hores de costum.

Kursaal de Reus
Grans sessions de cine per a avui.
Esplèndit programa.

AVIS

Als trencats i al públic en general

No hauria de permetre's el cinisme de certs intrusos xarlatans i mercaders d'ofici, que amb el major descaro i frases deslumbrants, anuncien la curació radical de les hernies, sense conèixer sisquera en que consisteix aital dolència, i sense comptar amb cap títol que justifiqui la seva aptitud.

Molts són els que venen braguers, pocs molt pocs els que saben col·locar-los, raríssims els que coneixen que és una hernia.

JOSEP PUJOL

CIRURGIA

Especialista en la curació de les hernies (trencats) amb 28 anys de pràctica entre la casa Clausolles, de Barcelona i mon establiment de Reus

Braguers de totes classes, lo més pràctic i modern per a la curació o contenció de les hernies per cròniques i rebelds que siguin, des de 3 pessetes a 125.

Faixes hipogàstriques o ventrals, tirants omoplàtics.

Gran assortit en lentes i gafes per a miopes i vista cansada

Binocles teatre i campanya i tot lo concernent al ram d'òptica, cirurgia i ortopedia.

NOTA.—No equivocar aquest antic i acreditat establiment LA CREU ROJA, dirigit per persona competent i amb títol professional, amb altre d'igual article que hi ha en el mateix carrer, que amb el fi de despistar a la meua clientela i per a millor aprofitar-se del crèdit que gosa casa meua, s'ha establert prop de la mateixa.

'La Cruz Roja'

CASA FUNDADA EN 1896

Monterols, núm. 16 NO EQUIVOCAR-SE al costat del fabricant de gorres den Isidro Pons

Companyia Reusense de Tramvies

Servei de trens que regirà des del dia 15 d'abril de 1916

Sortides de Reus (Arraval Robuster)	Sortides de Salou
Tren n.º 6 a les 8'25	Tren n.º 7 a les 9'15
» » 8 » 15'00	» » » 11'20
» » » 10'25	» » 1 » 16'00
» » 38 » 17'5	» » 39 » 18'40

—Tots els diumenges i demés dies festius s'expedirán bitllets d'anada i tornada de Reus a Salou a 0'55 ptes. valders per a tot el dia.

Reus 31 demaig de 1916.
L'Administrador

SOFRE

PRODUCTE ESPANYOL

Dit sofre ha sigut analitzat a l'Estació Enològica d'aquesta ciutat i segons dictamen facilitat de l'anàlisi practicat en dit establiment resulta que suscrit pel senyor director don Claudi Oliveras el dictamen és el següent:

Donada la proporció de sofre pur que conté la mostra analitzada pot ésser empleat sense inconvenient per a combatre l'Oidium del cep (malurá vella).

En virtut de dit dictamen aquest sofre se ven al preu de 16 pessetes sac de 46 kilos, al

Carrer de Rosic, núm. 8. - Reus

El Dr. A. TORT NICOLAU, especialista en parts i enfermetats de les dones, ex-quefe clínic de la Maternitat i Col·legi de la Pau, de Madrid,

HA TRASLLADAT

el seu consultori al carrer de Sant Joan núm. 2, primer, damunt del Cafè d'Espanya.

Consulta de 10 a 12 i de 3 a 5.

Telèfon número 78

FOMENT es ven a Barcelona en els següents punts:

Rafel Sala (Kiosco instal·lat en el Baixador del Passeig de Gracia), i en el Kiosco den Narcís España, Rambla de les Flors, davant de l'Església de Belén.

TIPOGRAFIA CATALANA.—LLOVERA, 23.

SIDRAL "TEIXIDÓ"

NOM PATENTAT

PREMIAT AMB MEDALLA D'OR

¿Voleu apagar la sed?

¿Voleu menjar a gust?

¿Voleu digerir bé?

Preneu **SIDRAL** ES REFRESCANT, APERTIU I DIGESTIU

Purifica l'aigua evitant infeccions.—Indispensable als estiuiejants, viatjants, excursionistes i caçadors

A Reus, Se surteixen de nostre representant exclusiu D. GALETA VIRGILI, plaça de Prim, núm. 3: Bar Paris i Bar Esquella.

NOTA.—Alguns expendadors serveixen al públic que demana SIDRAL altre granulat similar, explotant el bon nom que ha adquirit nostre producte. Per a evitar aquests abusos hem fet unes etiquetes de garantia que preguem al públic vogi si les tenen els aparells medidors, i als expendadors de la comarca.

Institut de Bioteràpia i Laboratori Microbiològic Clínic

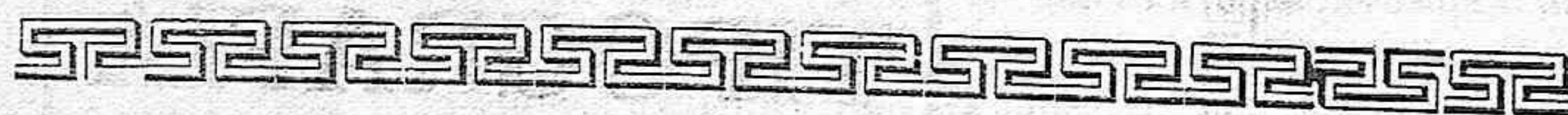
Doctor **A. FRIAS**

VACUNACIÓ CONTRA LA

RABIA

La vacunació deu començar abans d'haver transcorregut 10 dies després de la mossegada

Diagnòstic o revelació experimental de la rabia en els animals causants de les mossegades. Anàlisis bio-normals i patològics.—Arraval baix Jesús, 33. Reus

SASTRERIA

QUERALT

Monterols, núm. 35. - Reus

Rebudes les últimes novetats d'estiu, aquesta casa, malgrat l'aument que han sofert els panyos, continua venent als preus antics.

COMBAT AL MARROC

Nombroses baixes

Del Marroc, vé la trista nova de que hi ha hagut un sagnant combat que ha costat pèrdues doloroses. No n'hi ha notícies concretes, fins al punt de que al Parlament, s'hagut de suspendre tot judici per manca d'informes.

Les baixes conegudes són importants: 5 quefes i oficials morts i vintitres ferits; en les tropes europees, 16 soldats morts i 47 ferits i en les indígenes 55 morts i 220 ferits.

A més, en altra fase de l'operació, que fou combinada de les tropes de les

EL GAS MES ENZILL DE TOS;

el refredat més simple; qualsevol lleugera inflamació, més ue afeccions transitoris constitueixen un per seri i constant. La TISIS, BRONQUITIS CRÀICA, IASMA, etc., són ben sovint el resultat de atarros mal cuidats. Les

PASTILLES SERRA

compostes de balsàmics, antisséptics i espectorants que tenen la facultat d'aliviar i curar tota mena de TOS i enfermetats de les vies respiratòries són el remei millor que pot recomanar-se en la segureta d'obtenir promptes i satisfactoris resultats.

Calma la tos ràpidament, estava el pit, descarrega els pulmons i fan desaparèixer tot seguit la fatiga que oprimia i dificultava la respiració.

Es venen a 2 rals caps

Litinoïdes Serra

Primera sal litínica fabricada a Espanya per a l'obtenció de

riquíssima aigua de taula

Exigiu sempre el nom Litinoïdes Serra sobre

fons blan i tindreu la garantia de que la bossa és llegitima, essent l'únic veritable remei per a preve-

nir i curar malalties de l'estómac, fetge, ronyons, mal de pedra, etc. Proporcionen una aigua pura, fresca, carbònica, deliciosa de gust.

Es venen en caps de 12 paquets a 1 pesseta;

de 50 paquets a 3'65 pessetes; de 100 paquets a 7'00 pessetes; UN PAQUET SOLT: 10 CENTIMS.

EL RECONSTITUENT MIIOR

és aquell que basant-se en teories científiques admeses universalment, proporciona a l'organisme empobrit un immediat alivi i la reparació progressiva de les forces perdudes. La

Enofostorina Serra

agradable al paladar com la més fina de les begudes, té una acció vivificant tal que pot dir-se que REFA el cos rendit per l'anèmia; remineralitza la materia gris; aclareix la ment i retorna el bon humor.

Es indispensable per a totes aquelles persones convalescents de llargues malalties, per a combatre la vellesa prematura, enfortir al débil i vigoritzar a l'impotent.

FARMACIA SERRA, Arraval de Santa Agna, 80 - REUS

IBARRA i C. S. en C. - Sevilla

Línia regular de grans vapors

Tots els DIJOUS sortida fixa del port de TARRAGONA per a València, Alacant, Cartagena, Almeria, Málaga, Cadiz (admetent carrega per a Ayamonte i Illa Cristina), Huelva, Sevilla, Vigo, Villagarcía-Carril, Corunya, Ferrol, Avilés, Santander, Bilbao, Pasajes i San Sebastián. -- Servei ràpid eventual per a Galicia i Nord d'Espanya, amb escales a València, Alacant, Málaga, Sevilla, Vigo, Corunya, Santander i Bilbao, empiant solament 14 dies en el viatge. -- S'expedeix coneixement directe per a Larca i Sant Esteve Pravia, amb trasbor al vapor Luarca núm. 81 per a Dunquerque als vapors de la Companyia Francesa «Dania i Anzani».

Viatges extraordinaris a Palma de Mallorca

Unic servei fixe i setmanal per a Cette i Marsella tots els divendres

PROXIMES SORTIDES

Per a la Costa d'Espanya

Juny 8	Vapor Cabo Santa Pola
" 15	" " Roca
" 23	" " Higuier
" 30	" " San Martín

Per a Cette i Marsella

Juny 2	Vapor Cabo Roca
" 9	" " Higuier
" 16	" " San Martín
" 23	" " Oropesa

NOVA LÀMPARA ESTRANGERA

Làmpara Nitrògen

Dispot 1/2 Watt

Gran potencia llumínica. Consum veritat. Duració sens rival

Demaneu-la a tots els bons establiments d'Electricitat i a vos tres electricistes.

Concessionari i dipositar per a Espanya i Portugal:

Plutarc Teixidó, Carme, 35. Barcelona

Per a demandes, dirigir-se a la tenda de material elèctric, CARME, 35. -- PROP DE LES RAMBLES

Representant a Reus:

JOSEP BALDRICH

Sant Eudes, 2, 2on, 1a.

TARIFES

Per a l'inserció d'anuncis en aquest diari

PREUS MENSUALS

En 1.ª plana	En tercera plana			En 4.ª plana
	A una columna	A dues columnes	A tres columnes	
Pagarà 4 pessetes per cada espai de 5 per 7 centímetres que ocupi	2'50	3'75	5'00	Pagarà a 2 pessetes per cada espai de 5 per 10 cm. que ocupi
Fins a 3 cims. d'altura. De 3 a 5 " " "	3'50	5'25	7'00	
Per cada ctm. més.	0'50	0'75	1'00	

Els remitits, anuncis de crònica, de secció oficial, etc., etc., un número reduït d'imercions pagarán a 25 céntims la ratlla per la primera inserció i a 10 céntims ratlla, per cada una de les successives. Quan s'arbi a publicar-se nn més pagarán a 10 céntims per cada inserció.

NOTA: Tot anunci a més de son import segons tarifa, costará l'import del timbre a raó de 10 céntims per inserció.

SABATERIA

PERE ROIG

SUCCESSOR DE JOSEP M. MARTI

Baratura -- Elegancia -- Solidesa -- Perfecció

ARRAVAL DE SANTA AGNA, 28 - REUS

TIPOGRAFIA CATALANA:

Impresos de totes classes

Saquets per a mostres

LLOVERA, 23. -- REUS